

**Coordinació Primària- Secundària
Curs 11/12**

Recull de textos de

CICLE SUPERIOR

**Col·legi Sant Miquel
Escola Alfons XIII
Escola Alzina
Escola Castell Ciuró
Escola Estel
Escola La Sínia
Escola Madorell
Escola Pau Vila
Escola Pont de la Cadena**

El lladre d'ombres

El que li va ocórrer al senyor Turell no acostuma a passar cada dia. Ell, un home meticulós i primmirat com n'hi ha pocs, que gairebé mai no trencava la seva rutina i ... PATAPAF, havia perdut o li havien robat l'ombra, vés a saber.

Aquella tarda feia un sol espaterrant. Tothom suava la cansalada. I el senyor Turell, després de prendre un bon bany d'aigua freda, va decidir sortir a estirar les cames fins al port per rebre una mica de ventet del mar i refrescar-se una estona.

Seuria a la terrassa d'un bar, a l'aire lliure, demanaria un refresc i després, quan la lluna lluís al cel com un formatge, aturaria un taxi i, cap a casa falta gent!, se n'aniria a sopar i a llegir alguna novel·la d'aventures. I en acabat a dormir, que l'endemà seria un altre dia.

Dit i fet. Així que es va haver banyat, es va posar el seu elegant vestit d'estiu i tot xano-xano va adreçar els seus passos Rambla avall.

Els carrers eren plens de gent que passejava amunt i avall o que s'aturava per comprar-se un geladot de quatre boles o per beure's un granissat de llimona mentre contemplaven una colla que feien un número de circ.

Ell va arribar al moll i va estar-se una bella estona examinant l'aigua del port, que més que un tros de mar semblava una bassa d'oli.

Les gavines xisclaven esvalotades i algunes es capbussaven per veure si atrapaven algun peixot despistat que tragués el morro de l'aigua.

Quan va començar a notar cansament, va escollir un bar tranquil, s'hi va asseure i va fixar la mirada en un vaixell que lliscava lentament just per damunt de la corda de l'horitzó.

La seva ombra l'acompanyava, com sempre, i imitava tots els seus moviments com si fos una mona d'aquelles que ho copien tot.

El cambrer semblava que no tenia pressa i no es decidia a sortir del bar per saber què volia el senyor Turell. Ell, quan se li va acabar la paciència – ja li feien mal els dits de tant fer allò que fem amb ells quan volem cridar l'atenció d'un cambrer –, es va aixecar de la cadira i, ben decidit, va encaminar-se cap al taulell del bar.

Amb un pèl d'ironia va dir:

-Si no li sap greu, senyor cambrer, voldria un refresc. I m'agradaria poder-me'l beure abans de mitjanit. Si no li han de caure els anells, me'l podria servir?

El cambrer, que no estava per gaires orgues, li va dir que en aquesta vida tot arribava i que les tortugues vivien molts anys perquè anaven a poc a poc i tenien molta paciència.

El senyor Turell, que sempre ha estat un home de pau, va girar cua i se'n va tornar cap al seu seient. Just quan anava a seure i mentre es treia el mocador de la butxaca per eixugar-se la suor que li regalimava per entre els plecs del coll, es va adonar que no portava a sobre la seva ombra.

-Òndia! – va exclamar, i va fer el gest instintiu de posar-se les mans a les butxaques dels pantalons i de l'americana com si hagués perdut la cartera.

Va començar a mirar per terra, però tot va ser inútil. No hi havia ni l'ombra de la seva ombra.

Jaume Cera, *El lladre d'ombres*. (El vaixell de Vapor)

Després d'haver llegit el text, respon les preguntes següents, triant l'opció adequada. Només una opció és la correcta.

1.- En el text que acabes de llegir apareixen uns personatges. Quins són?

.....

2.- Segons el teu parer, l'expressió "estirar les cames de camí al port" vol dir:

- Fer estiraments de camí al port.
- Caminar fent les passes molt llargues.
- Sortir a caminar.

3.- "No estava per gaires orgues" és una frase que podem interpretar com:

- No sap tocar cap instrument musical.
- No estar de bon humor.
- No tenir gaire temps.

4.- El senyor Turell no està gaire content amb el servei del cambrer perquè...

- S'ha equivocat en la beguda.
- És molt lent.
- Ha servit a uns clients abans que a ell.

Breu Història de la Dieta Mediterrània

La dieta mediterrània es pot definir com una forma d'alimentació que, des de fa mil·lennis, mantenen els pobles de la ribera del mar Mediterrani (mar entre dues terres).

L'alimentació mediterrània, des dels temps més remots, ha estat influenciada per successives aportacions dels costums alimentaris dels diferents pobles des del neolític, ara fa uns 7.000 anys, amb la introducció de l'agricultura i el conreu dels cereals.

A l'Edat Antiga, els egipcis, grecs, romans i d'altres cultures van contribuir de manera essencial a la millora i enriquiment d'aquesta dieta. Aquesta alimentació adquireix la seva configuració definitiva amb el descobriment d'Amèrica a l'Edat Moderna (s. XV)

A l'Antic Egipte, per exemple, el pa era un aliment de primer ordre com ho demostra la gran varietat i formes que se'n feien. La llet, l'oli i la cervesa s'usaven barrejats amb farina. La ceba, l'all i el porro, així com, els llegums i d'altres verdures eren de preparació usual. La llet era de consum diari, el mateix que els derivats lactis com ara el formatge. Consumien peixos de riu i de mar, crustacis, mol·luscs i llagostes. L'alimentació càmia era de porc, ovella, cabra i de diferents aus. Per a amanir els guisats tenien llavors picants, com per exemple, mostassa i

comí. Fruïtes com les pomes, peres, magranes, figues, raïms i panses també formaven part d'aquesta dieta.

Finalment, la beguda més preuada era la cervesa considerada com la beguda nacional. El vi era consumit principalment per la classe social privilegiada.

Els egipcis van incorporar els cereals com l'ordi, el blat, el lli i el mill, que es recollien en sitges i cada dia s'apartava la quantitat necessària per a preparar el pa familiar i fabricar la cervesa, considerada com la beguda popular. De les hortalisses, la de major consum era la ceba, a més a més disposaven d'alls, cogombres, raves, porros, faves i albergínies. L'alimentació egípcia va

influir de manera substancial en la cultura grega i romana: els cuiners grecs, van aportar els rostits de moltó, porc, vedella i cabra. La beguda preferida dels grecs era l'aigua mentre els

romans preferien el vi.

La caiguda de l'Imperi Romà va contribuir a deteriorar el rebost, la dieta era bàsicament: pa, hortalisses, llegums, llet, formatge, porc i fruites completat amb productes com: canya de sucre, arròs, taronges amargues, etc., que

varen introduir els àrabs.

A l'Edat Mitjana els bizantins inventaren l'ús de la forquilla, la pasta fullada i l'art de picar la carn i assaonar-la. Així mateix, tenien debilitat per l'enciam amanit amb oli d'oliva i vinagre, per les cols i els espàrrecs silvestres que els preparaven amb oli i llorer, la rebosteria a base de confitures, melmelades i gelees de múltiples fruites.

La configuració definitiva de l'alimentació actual, ens porta al descobriment d'Amèrica, atès que d'allà van ser importats els aliments com la patata, els pebrots, els tomàquets, el cacau, el blat de moro, les mongetes etc., que completen el rebost de l'Edat Moderna i que els estudiosos fa 25 anys van definir com Dieta Mediterrània.

Abans de llegir i respondre analitza el títol del text i observa

acuradament les il·lustracions que l'acompanyen ja que t'ajudaran molt a millorar la teva comprensió.

Encercla la resposta que creguis correcta. Només n'hi ha una de vàlida.

1. Quan parlen de dieta mediterrània ens referim a:

- a) Un tipus d'alimentació que s'ha anat desenvolupant des del neolític.
- b) Una manera d'alimentar-se dels pobles mediterranis gràcies al descobriment d'Amèrica.
- c) Una forma d'alimentació que s'ha descobert ara fa 25 anys.

2. La dieta mediterrània és pròpia de:

- a) Alguns territoris d'Europa, com ara, Espanya, Polònia Grècia i Itàlia.
- b) Tots els territoris banyats pel Mar Mediterrani tant siguin europeus o no.
- c) Catalunya, Espanya, Islàndia i Egipte.

3. Durant l'Edat Antiga

- a) No hi havia intercanvi cultural entre els diferents pobles i tampoc hi havia comerç.
- b) Els diferents pobles mediterranis no podien enriquir la seva dieta perquè no hi havia mitjans de transport ni tampoc mitjans de comunicació.
- c) Diferents pobles comerciaven i bescanviaven coneixements entre ells podent millorar així la seva dieta.

4. El consum de pa

- a) Era un aliment generalitzat en la dieta de la població egípcia a l'abast de qualsevol família.
- b) No es va generalitzar fins l'arribada dels romans.
- c) Era un tipus d'aliment reservat per a les classes privilegiades a l'antic Egipte.

5. Els antics egipcis consumien habitualment:

- a) Aus, formatge, verdures, llegums i pasta.
- b) Carn de porc, verdures, formatge, llegums i peix
- c) Peix, formatge, arròs, crustacis i llegums.

6. A l'Antic Egipte la beguda més popular era:

- a) El vi ja que cada família reservava una part del raïm per fabricar-lo.
- b) La cervesa que era considerada la beguda nacional.
- c) L'aigua ja que els grecs havien exercit una gran influència en la civilització egípcia.

7. Els àrabs van incorporar a la dieta dels pobles de la mediterrània:

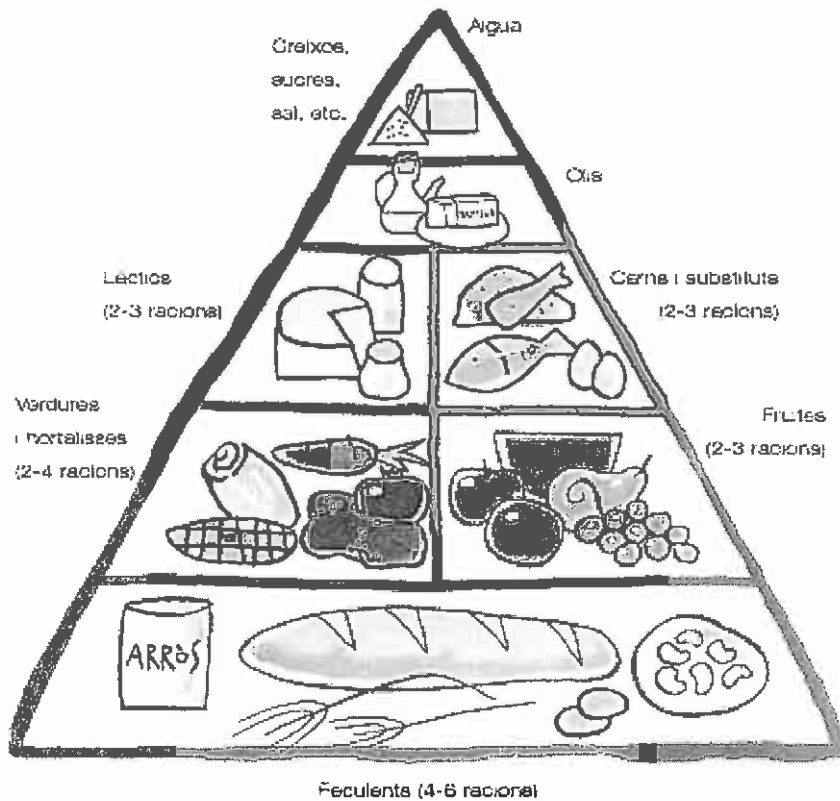
- a) Canya de sucre, pa, taronges amargues.
- b) Canya de sucre, vi , taronges amargues.
- c) Canya de sucre, arròs, taronges amargues.

8. Durant l'Edat Moderna i gràcies al descobriment del Nou Món:

- a) Els països europeus van conèixer productes com el cacau, la patata, el tomàquet i el blat de moro.
- b) Els països europeus van poder importar enciams, cacau, ordi, patates i blat.
- c) Els països europeus van poder importar blat, ordi, civada, cacau, patates i tomàquets.

9. Observant la piràmide alimentària es pot afirmar que:

- a) No conté alguns productes bàsics de la dieta mediterrània.
- b) Conté la majoria d'aliments bàsics de la dieta mediterrània.
- c) Conté tots els aliments característics de la dieta mediterrània.

10. Tria el títol alternatiu més adient per a lectura que acabes de realitzar.

- a) L'evolució de la dieta mediterrània a través del temps.
- b) La dieta mediterrània, la dieta més saludable.
- c) La dieta mediterrània a l'Antic Egipte.

Nom: _____ Data: _____

En Roc es va despertar amb els esgarips de les gavines. Feia olor de dissabte. L'olor de xocolata amb xurros que el seu pare preparava per esmorzar cada cap de setmana pujava a la seva habitació. Era un dels avantatges de tenir un bar. Un altre eren les propines que li donaven els clients quan ajudava els pares a servir les taules.

En Roc va obrir l'armari i d'una revolada va agafar una pila de roba i la va escampar per terra. Només hi havia samarretes. Va triar la menys arrugada i va treure un altre manyoc de peces de roba; era la seva manera d'organitzar els prestatges, fins que la mare passava revista i l'obligava a endreçar-ho tot. Però l'ordre no durava mai gaire.

Pocs minuts després es va presentar a la cuina, a punt per devorar dues dotzenes de xurros sucats en xocolata espessa i lluent. El seu rècord eren quatre dotzenes de xurros i tres tasses de xocolata. Però aquell diumenge fatídic van haver de cridar el metge i es va passar la resta del dia prenent camamilla.

- Bon dia, fill. Què t'has mirat al mirall?- va preguntar el seu pare.

- Què passa? Si avui m'he pentinat...-va respondre en Roc-. I ahir a la dutxa em vaig rentar les orelles...

- Les sabates i els mitjons- el va interrompre el seu pare-. No deus pensar sortir així al carrer!

En Roc es va mirar els peus. A l'esquerre portava un mitjó blanc d'esport i una sabata de cordons marró; al dret, un mitjó blau marí i una vamba.

- Alça! No ho entenc, quan me'ls he posat eren del mateix color.

- Sí, aquesta casa és plena de follets que canvien les coses- va dir tot rient el seu pare.

- No m'estranyaria gens ni mica, pare. M'ha desaparegut la canya de pescar i fa un munt de dies que no trobo la brúixola ni els texans vells ni...

La baldriga aventurera
María Menéndez-Ponte

1. Què creus que vol dir **esgarips**? Escribe un sinònim: _____.

2. Què vol dir en Roc quan diu que "**Feia olor de dissabte**"...

- a) que fa bona olor.
- b) que s'ha de fer endreça.
- c) que fa olor a xocolata amb xurros.

3. Segons el Roc, quins són els avantatges de tenir un bar?

- a) despertar-se amb els esgarips de les gavines i les propines dels clients.
- b) devorar xurros amb xocolata i poder passar el dia prenent camamilla.
- c) l'olor de la xocolata i les propines dels clients.

4. El Roc és un nen...

- a) desorganitzat
- b) ordenat
- c) meticulós

6. On creus que està el bar del Roc?

- a) a prop de casa seva
- b) a sota de casa seva
- c) a la cantonada

7. Per què diu en Roc que "aquell diumenge" va ser "fatídic"?

- a) perquè va esmorzar xurros amb xocolata.
- b) perquè no va poder esmorzar xurros amb xocolata.
- c) perquè es va empatxar de xurros amb xocolata.

8. Digues si les següents frases són verdaderes (V) o falses (F)

- a) La casa d'en Roc és plena de follets.
- b) En Roc s'ha posat els mitjons del mateix color.
- c) En Roc no troba la canya de pescar ni la brúixola.

EL DRAC I SANT JORDI

M'han dit que a la vostra escola us agrada ajudar els altres. Per aquesta raó voldria demanar-vos un favor. Necessito que m'aconseïeu perquè he de prendre una decisió molt important. Us explico el què em passa.

Vaig néixer fa mil nou-cents anys, per tant es pot dir que encara sóc un drac jove. Com tots els de la meua espècie, quan arribem als mil cinc-cents anys, hem de passar-ne cinc-cents més, tot sols. És el nostre costum. Li diem iniciació. Així marxem de casa com a joves i tornem considerats ja com adults. En fi, que ja porto quatre-cents anys vivint sol, i només me'n falten cent més per poder tornar a casa i formar la meua pròpia família.

Bé, doncs en un principi tot anava perfectament per aquestes terres solitàries on estic, però des de fa uns anys van començar a aparèixer uns animals que s'anomenen a ells mateixos "persones". Es van establir en una clariana del bosc per la part sud. Com els meus adults em van ensenyar, jo vaig ser molt respectuós amb aquests nous veïns, tot i que veia com anaven destroçant el bosc i embrutant-ho tot per allà on passaven. Poc a poc, a més, ocupaven més territori. A mi no em molestaven perquè el bosc era immens i jo em puc desplaçar fàcilment a distàncies enormes.

Això no ho podien fer els cérvols, els esquiroles, els conills...i tants i tants animalets que originàriament vivien al bosc. Van ser ells els que venien a mi a queixar-se, a dir-me que les "persones" els perseguïen, els caçaven, fins i tot se'ls menjaven! Tot i que sóc molt tolerant amb els costums dels altres, em costa entendre que uns animals es mengin els uns als altres. Jo sóc vegetarià. Així doncs vaig decidir anar a parlar amb les "persones" a aquell lloc tan estrany on vivien i que li deien "ciutat". Quan m'apropava a una de les entrades d'aquella "ciutat" vaig veure com les "persones" fugien corrent i xisclant. Vaig accelerar el meu vol (tot i que normalment camino per terra prefereixo volar) perquè pensava que necessitaven ajuda. Però quan més m'acostava a ells, més fort cridaven i corrien. No entenia el que passava fins que vaig comprendre que fugien de mi, em tenien por. Vaig frenar en sec fent un aterratge una mica descontrolat, amb la mala sort que vaig destroçar unes construccions que tenien fetes i que ara sé que els diuen "muralls". Llavors els vaig dir que no tinguessin por, però encara corrien més. És clar, ni entenien el meu llenguatge, ni estaven acostumats a sentir una veu tan potent com a meua. Total, que vaig decidir marxar i deixar que es calmessin.

Uns dies després em vaig trobar a prop d'on acostumo a pasturar, un bon grapat d'uns animals que es diuen "vaques". Totes estaven lligades. Em vaig apropar per curiositat i al veure'm es van posar a implorar-me que no me les mengés. Els vaig explicar que jo era vegetarià, que no els faria res. Llavors es van tranquil·litzar i, mentre les alliberava, em van explicar que les "persones" es pensaven que jo era dolent i que per evitar que els ataqués, el que més manava que es deia "rei", va ordenar que em portessin menjar, és a dir, a elles, les vaques. Un cop alliberades em van demanar protecció, doncs les "persones" les maltractaven i fins i tot, se les menjaven. Les vaig acompanyar a l'altra punta del bosc, allà ens vam acomiadar doncs jo havia de seguir la meua iniciació.

Aquest fet es va anar produint cada dues setmanes. Cada cop eren més les vaques alliberades. De tant en tant anava a visitar-les, perquè m'havia compromès a protegir-les, i em rebien com a un heroi. Fèiem una festa a la que eren invitats tots els animalots i animalots del bosc.

Jo estava molt neguitós perquè entre tots i totes estaven pertorbant la meva tranquil·litat, si se n'assabentessin els meus adults! No volia ni pensar-ho.

I vet aquí que un dia ja no eren vaques el que em vaig trobar al lloc de pastureig, eren "persones". Igual que les vaques estaven lligats i no paraven de xisclar i plorar. Quan vaig aconseguir calmar-los, van començar a entendre el meu llenguatge, perquè quan s'està nerviós no s'entén res, ni s'escolta. Em van explicar que eren "esclaus" i que el "rei" havia manat oferir-les en sacrifici donat que ja no quedaven més vaques. Jo no acabava d'entendre a les "persones" que no només esclavitzaven a d'altres animals sinó que també s'esclavitzaven entre ells mateixos. També em van dir que tothom explicava coses terribles de mi: que era una bèstia ferotge, que llençava foc per la boca, que era malvat,...i coses pitjors. Per la meva part els vaig explicar la intenció amb la que m'havia apropiat a ells i l'accident que havia patit.

Un cop alliberats em van demanar que per favor els mostrés un lloc on fugir, ja que no volien tornar a ser esclaus. Tot trist pel que m'havien explicat, els vaig dur sobre meu fora del bosc.

Un dels esclaus, però, va voler tornar a la ciutat a buscar la seva estimada. Em va dir que es deia Joan. Uns dies després el vaig tornar a veure. Anava acompanyat d'una "princesa" que es feia dir Rosa. Em van explicar que havien fugit perquè s'estimaven i que, per fer-ho, en Joan havia dit una mentida al "rei". Li havia dit que el drac, és a dir jo, exigia la sang de la noia més bonica de la ciutat, i aquesta noia era la Rosa, així que havien tingut l'excusa perfecte per fugir tots dos. Això em va fer enfadar, ja era prou que les persones pensessin coses dolentes de mi per desconeixement, que a més, s'aprofitessin d'aquesta ignorància. Els vaig renyar i els vaig fer veure que el que m'havien fet estava molt malament.

De sobte va aparèixer una altra "persona". Anava a sobre d'un cavall i tot ell enlluernava. En veure'ns es va apropar. Em va dir que es deia Sant Jordi i que venia a alliberar a la ciutat d'un drac ferotge, és a dir, de mi. Vaig explicar-li que jo no volia fer mal a ningú, ni a ell, malgrat que vingués amb ganes de baralla. També li vaig explicar que jo era invulnerable i, per aquest motiu, profundament pacifista, i que seria imperdonable abusar de la meva superioritat, sobretot quan estic convençut que la violència no soluciona res.

Vaig explicar-li el meu punt de vista i la Rosa també li va aclarir alguns malentesos.

Així va ser com Sant Jordi em va proposar una solució: pensava que seria bona idea que jo tornés a casa meua, sense que haguéssim de lluitar ni ningú acabés ferit. En Joan i la Rosa podrien tornar a la ciutat contant que entre Joan i Sant Jordi havien mort el drac i alliberat la princesa i la ciutat. D'aquesta manera es podrien casar i no haurien de fugir. Ells farien que l'esclavitud s'acabés i que es respectessin tots els animals del bosc.

I en aquestes em trobo. Que no sé si creure'ls i fer el que diu Sant Jordi, encara que jo quedi com el dolent de la història, o utilitzar la meua força, fer-los fora a tots, expulsar-los del bosc i acabar el temps d'iniciació que em queda. Que em recomaneu?

PROPOSTES PER A LA LECTURA

ABANS DE LLEGIR

- a. Predicció sobre el contingut a través del títol.
- b. Identificar quin tipus de text és.
- c. Activar a través de la conversa els coneixements previs sobre la llegenda de Sant Jordi i altres llegendes que puguin conèixer.
- d. Realitzar prediccions sobre el contingut de la llegenda tradicional amb preguntes com:
  - Què creieu que passaria si al drac no li agradés la princesa?
  - Per què creieu que la princesa accepta el sacrifici?
  - Com descriuríeu Sant Jordi? Per què?
  - Què creieu que passaria si el cavaller i el drac, en lloc de lluitar, negociessin i arribessin a acords?

DURANT LA LECTURA

- a. Confirmació de les hipòtesis que s'han fet prèviament
- b. Recapitulació
- c. Control de comprensió

DESPRÉS DE LA LECTURA

- a. Avaluació de la comprensió lectora utilitzant els diferents tipus de preguntes.
- b. Treball amb imatges: Es proposen dues imatges en les quals hi ha dues situacions on hi ha un conflicte i s'han d'arribar a acords per tal de solucionar-los, com en el cas de la lectura. És una manera de fer reflexionar els alumnes d'una manera més oberta.

EL DRAC I SANT JORDI

1. Per què viu sol el drac?

- a. perquè no es pot acostar a la gent.
- b. perquè ja és un drac adult.
- c. perquè està complint el costum d'"iniciació".
- d. perquè ja té quatre-cents anys.

2. El drac no es menja les vaques que li porten les persones...

- a. Perquè les vaques li expliquen que no se les pot menjar.
- b. Perquè són amigues seves i li sap greu.
- c. Perquè és vegetarià i no menja carn.
- d. Perquè no li agraden les vaques, només els esquiroles i els conills.

3. Com es posiciona el drac quan li van portant els animals i les persones perquè se les mengi?

- a. És tolerant i respectuós amb tot el que decideix el rei.
- b. Trist i decebut perquè només li envien carn.
- c. Desconcertat perquè no entén als humans.
- d. Desconcertat perquè la situació és injusta.

4. Quina proposta li fa Sant Jordi al drac?

- a. que torni a casa seva.
- b. que parli amb el rei.
- c. que vagi amb sant Jordi al poble fent-se passar per mort.
- d. Que es baralli amb el rei.

5. Quina diferència hi ha entre com es mostra el drac a la llegenda tradicional i com és en aquesta llegenda?

- a. És violent i ataca a la gent.
- b. Intenta solucionar els problemes amb justícia.
- c. Vol que tot acabi bé.
- a. Es menja a les persones i als animals.

6. Quina de les següents afirmacions defineix millor el segon paràgraf.

- a. Quan els dracs som joves marxem tots sols de casa.
- b. Sóc un drac jove perquè vaig néixer fa 1900 anys
- c. Ja fa 400 anys que visc sol i sóc un drac jove
- a. El costum d'iniciació dels dracs comença quan tenim 1500 anys i s'acaba 500 anys després.

7. A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb unes lletres: A, B, C i D.

Segons el text, quin és l'ordre correcte en què passen els fets?

A. Sant Jordi proposa una solució al drac: ell quedarà com el dolent però podrà viure tranquil.	B. El drac està fent la iniciació i els humans arriben i perturben la seva tranquil·litat	C. En Joan, un dels esclaus, torna per buscar la seva estimada.	D. El drac ajuda els animals que li donen per menjar a fugir de les persones.
---	---	---	---

- a. A – B – C - D
- b. B – C – D - A
- c. B – D – C - A
- d. D – B – C - A

8. “Jo estava molt neguitós perquè entre tots i totes estaven pertorbant la meva tranquil·litat” , marca l'opció que NO vulgui dir el mateix que l'adjectiu “inquiet”:

- a. neguitejat
- b. ansiós
- c. assossegat
- d. deficiós

9. Tria l'opció correcta per completar la frase: “Un cop alliberades em van demanar protecció, ... les persones les maltractaven.”

- a. Tot i que
- b. però també
- c. ja que
- d. a més

10. Marca l'opció correcta per continuar la frase: "Un cop alliberats em van demanar que per favor els mostrés un lloc on fugir..."

- a. perquè no coneixien el territori.
- b. perquè no volien ser menjats.
- c. ja que no volien ser més temps esclaus.
- d. a fi de conèixer nous territoris.

11. "...al veure'm es van posar a implorar-me que no me les mengés."

Quina de les formes verbals següents vol dir el mateix que "implorar"

- a. evocar
- b. menysprear
- c. invocar
- d. plorar

12. Tot trist pel que m'havien dit els vaig dur sobre meu fora del bosc.

El pronom subratllat fa referència...

- a. els esclaus.
- b. els animals.
- c. els humans.
- d. La Rosa i el Joan.

13. Aquest text...

- a. Parla dels problemes que tenen els dracs avui en dia.
- b. dóna informació sobre dracs.
- c. explica una versió diferent de la coneguda llegenda.
- d. Explica la llegenda de Sant Jordi i el drac.

14. La història acaba...

- a. amb un final catastròfic.
- b. el drac té molts dubtes del què ha de fer.
- c. Sant Jordi acaba sent un heroi.
- d. Amb un final feliç: En Joan i la Rosa es casen.

15. La història acaba amb una demanda del drac, què li recomanaries que fes?

EL DRAC I SANT JORDI (Correcció)

1. Per què viu sol el drac? Literal (1)

- a. perquè no es pot acostar a la gent.
- b. perquè ja és un drac adult.
- c. perquè està complint el costum d' "iniciació".
- d. perquè ja té quatre-cents anys.

2. El drac no es menja les vaques que li porten les persones... Literal (1)

- a. Perquè les vaques li expliquen que no se les pot menjar.
- b. Perquè són amigues seves i li sap greu.
- c. Perquè és vegetarià i no menja carn.
- d. Perquè no li agraden les vaques, només els esquiroles i els conills.

3. Com es posiciona el drac quan li van portant els animals i les persones perquè se les mengi? Interpretativa (9)

- e. És tolerant i respectuós amb tot el que decideix el rei.
- f. Trist i decebut perquè només li envien carn.
- g. Desconcertat perquè no entén als humans.
- h. Desconcertat perquè la situació és injusta.

4. Quina proposta li fa Sant Jordi al drac? Literal (1)

- a. que torni a casa seva.
- b. que parli amb el rei.
- c. que vagi amb sant Jordi al poble fent-se passar per mort.
- d. Que es baralli amb el rei.

5. Quina diferència hi ha entre com es mostra el drac a la llegenda tradicional i com és en aquesta llegenda? Crítica (23)

- d. És violent i ataca a la gent.
- e. Intenta solucionar els problemes amb justícia.
- f. Vol que tot acabi bé.
- g. Es menja a les persones i als animals.

6. Quina de les següents afirmacions defineix millor el segon paràgraf. Literal (3)

- d. Quan els dracs som joves marxen tots sols de casa.
- e. Sóc un drac jove perquè vaig néixer fa 1900 anys
- f. Ja fa 400 anys que visc sol i sóc un drac jove
- g. El costum d'iniciació dels dracs comença quan tenim 1500 anys i s'acaba 500 anys després.

7. A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb unes lletres: A, B, C i D.

Segons el text, quin és l'ordre correcte en què passen els fets? Interpretativa (4)

A. Sant Jordi proposa una solució al drac: ell quedarà com el dolent però podrà viure tranquil.	B. El drac està fent la iniciació i els humans arriben i perturben la seva tranquil.litat	C. En Joan, un dels esclaus, torna per buscar la seva estimada.	D. El drac ajuda els animals que li donen per menjar a fugir de les persones.
---	---	---	---

- a. A – B – C – D
- b. B – C – D – A
- c. B – D – C – A
- d. D – B – C – A

8. “Jo estava molt neguitós perquè entre tots i totes estaven pertorbant la meua tranquil.litat”, marca l'opció que NO vulgui dir el mateix que l'adjectiu “inquiet”:

Interpretativa (9)

- a. Neguitejat
- b. Ansiós
- c. Assossegat
- d. desficiós

9. Tria l'opció correcta per completar la frase: “Un cop alliberades em van demanar protecció, ... les persones les maltractaven.” Interpretativa (10)

- a. Tot i que
- b. però també
- c. ja que
- d. a més

10. Marca l'opció correcta per continuar la frase: "Un cop alliberats em van demanar que per favor els mostres un lloc..." Literal (1)

- a. perquè no coneixien el territori.
- b. perquè no volien ser menjats.
- c. ja que no volien ser més temps esclaus.
- d. a fi de conèixer nous territoris.

11. "...al veure'm es van posar a implorar-me que no me les mengés."

Quina de les formes verbals següents vol dir el mateix que "implorar"

Interpretativa (9)

- a. evocar
- b. menysprear
- c. invocar
- d. plorar

12. Tot trist pel que m'havien dit els vaig dur sobre meu fora del bosc.

El pronom subratllat fa referència... Interpretativa (9)

- a. els esclaus.
- b. els animals.
- c. els humans.
- d. La Rosa i el Joan.

13. Aquest text... Interpretativa (11)

- a. Parla dels problemes que tenen els dracs avui en dia.
- b. dóna informació sobre dracs.
- c. explica una versió diferent de la coneguda llegenda.
- d. Explica la llegenda de Sant Jordi i el drac.

14. La història acaba... Interpretativa (10)

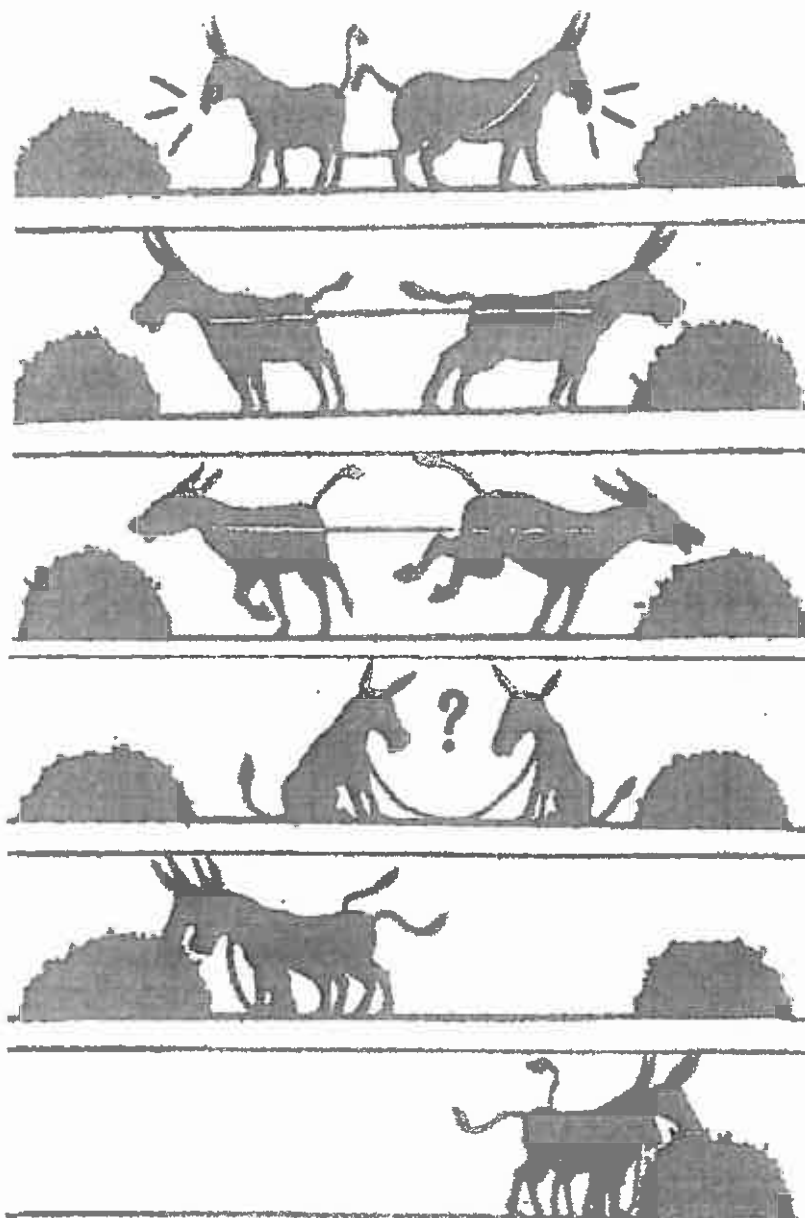
- a. amb un final catastròfic.
- b. el drac té molts dubtes del què ha de fer.
- c. Sant Jordi acaba sent un heroi.
- d. Amb un final feliç: En Joan i la Rosa es casen.

15. La història acaba amb una demanda del drac, què li recomanaries que fes?

Crítica (19)

TREBALL AMB IMATGES

Mira aquesta historieta

Ara respon:

- Posa-li un títol
- Per què has escollit aquest títol?

Mira aquest dibuix

Ara respon:

- Què els passa a aquestes dues persones?
- Com podríem solucionar el seu problema?
- Posa-li un títol
- Per què has escollit aquest títol?

Nom i cognoms: _____

UN RECORD INOBLIDABLE

Aquest matí tothom ha arribat a l'escola contentíssim, perquè ens havien de fer una fotografia de la classe, que seria per a nosaltres el record més estimat de la nostra vida, segons ens ha dit la mestra. També ens ha dit que hi anéssim ben nets i ben pentinats.

Amb el cap ple de brillantina, he entrat al pati de l'escola. Tots els meus companys ja hi eren, i la mestra estava renyant en Geoffroy, que havia vingut vestit d'extraterrestre. El pare d'en Geoffroy és molt ric i li compra totes les joguines que ell vol. En Geoffroy ha dit a la mestra que volia que de totes passades el fotografiessin d'extraterrestre, i que, si no, se n'aniria.

El fotògraf també hi era, amb la seva màquina de retratar, i la mestra li ha dit que s'afanyés, que, si no, no ens quedaria temps per a la classe d'aritmètica. L'Agnan, que és el primer de la classe i, a més a més, és el preferit de la mestra, ha dit que seria una llàstima que ens quedéssim sense aritmètica, perquè a ell li agradava molt, i a més, havia fet bé tots els problemes.

El fotògraf ha decidit que ens hàviem de col·locar en tres rengleres: la primera renglera asseguts a terra, la segona, drets al voltant de la mestra que estaria asseguda damunt d'una caixa, i la tercera, damunt de caixes.

Les caixes les hem anades a buscar al soterrani de l'escola. Ens hem divertit força perquè al soterrani no hi havia gaire llum i en Rufus s'ha posat un sac vell pel cap i ha cridat:

—Uuuuhh! Sóc un fantasma!

De tornada al pati la mestra i s'ha posat les mans al cap.

—Però si aneu ben negres! —ha dit.

Era veritat, de tant jugar en el soterrani n'haviem sortit una mica emmascarats. El fotògraf li ha dit que teníem temps de rentar-nos mentre ell preparava la màquina de retratar.

Un cop ens hem rentat i pentinat, hem tornat. Anàvem una mica mullats, però el fotògraf ha dit que no hi feia res, que a la foto no es veuria.

—A veure —ens ha dit el fotògraf—, voleu que la vostra mestra estigui contenta?

Li hem dit que sí, perquè nosaltres ens l'estimem molt, quan no la fem enfadar és molt simpàtica.

—Doncs llavors, el que heu de fer —ha dit el fotògraf— és fer bondat i anar cadascú al seu lloc per fer la fotografia. Els més grans, damunt les caixes; els mitjans, drets; els petits asseguts.

Hi hem anat, i el fotògraf s'ha posat a explicar a la mestra que amb una mica de paciència, de les criatures se'n pot fer el que es vol, però ella no se l'ha pogut acabar d'escoltar fins al final. Ha hagut de venir a separar-nos perquè tots volíem estar enfilats damunt de les caixes.

La mestra ens ha dit que ens advertia per última vegada, que després ens n'aniríem de dret

Nom i cognoms: _____

a l'aritmètica, llavors hem cregut que ens ho havíem de prendre amb calma i hem començat a col·locar-nos bé.

Ens hem instal·lat. A mi m'ha tocat assegut a terra, al costat de l'Alceste. L'Alceste és un company meu que està molt gras i sempre menja. S'estava cruspint una llesca de pa amb confitura i el fotògraf li ha dit que deixés de menjar, però l'Alceste ha contestat que li calia alimentar-se.

—Deixa aquesta llesca! —ha cridat la mestra, que estava asseguda just darrere seu.

Com que l'Alceste no s'esperava que li cridessin a cau d'orella, de la impressió li ha caigut la llesca damunt de la camisa.

—Ja l'hem dalloneses —ha dit tot provant de recollir la confitura amb la llesca.

La mestra ha dit que només podíem fer una cosa, que era col·locar l'Alceste a l'última fila perquè no se li veiés la taca de la camisa.

—Eudes —ha dit la mestra—, deixa el lloc al teu company.

—No l'és pas, el meu company —ha respost l'Eudes—, i no li deixo el lloc, que es posi d'esquena a la foto, així ni se li veurà la taca ni la cara de pa de ral.

La mestra s'ha enfadat i per castigar l'Eudes li ha dit que hauria d'escriure cent vegades la frase: «No he de negar-me a cedir el lloc a un company que s'ha empastifat la camisa amb una llesca de pa amb confitura.» L'Eudes no ha dit res, ha baixat de la caixa i ha vingut cap a la primera fila mentre l'Alceste se n'anava cap a l'última. Això ha causat un cert desordre, sobretot quan l'Eudes s'ha creuat amb l'Alceste i li ha donat un cop de puny al nas. L'Alceste ha volgut clavar una puntada de peu a l'Eudes, però l'Eudes l'ha esquivada, és molt àgil, i l'ha rebuda l'Agnan, que s'ha posat a plorar i a bramar. La mestra l'ha consolat, l'ha mocat, l'ha pentinat i ha castigat l'Alceste a escriure cent vegades: «No he de pegar un company.»

—Massa poc! —ha dit l'Agnan.

Llavors la mestra li ha dit que ell també ho escriuria. L'Agnan s'ha quedat tan sorprès que ha deixat de plorar. La mestra ha començat a repartir càstigs alegrement, hem acabat que tothom havia d'escriure un munt de línies, i finalment ens ha dit:

—Ara, a veure si us decidiu a portar-vos bé. Si feu bondat us trauré tots els càstigs. O sigui, que fareu santament d'estar-vos quietets i de somriure a aquell senyor que ens farà una fotografia molt bonica!

Com que no volíem fer-la enfadar hem fet el que ens deia. Tothom ha somrigut i s'ha col·locat bé. Però aquell bon record que havíem de tenir per a tota la vida ens ha fallat, perquè ens hem adonat que el fotògraf no hi era. Se n'havia anat sense dir res.

Nom i cognoms: _____

1 Contesta aquestes preguntes:

a) Per què els nens han arribat contents a l'escola?

_____

b) Per quina raó la mestra estava renyant en Geoffroy?

_____

c) Per què l'Agnan vol fer aritmètica?

_____

d) Què hi van a fer, els nois, al soterrani de l'escola?

_____

e) Què decideix fer la mestra amb l'Alceste quan s'embruta de confitura?

_____

f) Per què un cop ben col·locats en Nicolàs i els seus companys no han pogut tenir el record?

_____

2 Explica què vol dir l'expressió «repartir llenya»:

Que es porten bé i els donen un feix de llenya.

Que s'estan barallant i donant cops.

Que aprofiten les caixes de fusta per fer foc.

■ Escriu una frase utilitzant aquesta expressió.

_____

Nom i cognoms: _____

 Com està escrita la narració, en primera persona o en tercera? Qui explica la història?

 Relaciona cada frase amb el personatge que li correspon:

a) Està molt gras i sempre menja.	•	• Geoffroy
b) El seu pare és molt ric i li compra totes les joguines que ell vol.	•	• Agnan
c) L'estimen molt, quan no la fan enfadar és molt simpàtica.	•	• Eudes
d) És el primer de la classe i, a més a més, el preferit de la mestra.	•	• Rufus
e) Ha decidit que ens havíem de col·locar en tres rengleres.	•	• Alceste
f) És un nen molt fort que dóna cops de puny.	•	• Mestra
g) En el soterrani es posa un sac vell al cap i crida que és un fantasma.	•	• Fotògraf

 Inventa't un altre final per a la història.

- La mestra del petit Nicolàs com a càstig els fa escriure un munt de línies amb una frase perquè es recordin com s'han de fer les coses. Creus que és un bon sistema? Per què?
-

- Pensa en alguna persona a qui voldries fer canviar la seva actitud. Inventa't la frase que li faries repetir i explica per què.
-

EL COMERÇ JUST: L'ALTERNATIVA

El Comerç Just és un moviment internacional que reclama i promou unes relacions econòmiques més equitatives entre el nord i el sud, i informa els ciutadans sobre les condicions en què s'han fabricat els productes, per impulsar un consum responsable.

Les tendes de Comerç Just, més de 2.500 a tota Europa, ofereixen productes provinents del Tercer Món que respecten les persones i el medi ambient, fan possible que milers de petits productors vinguin els seus productes a preus justos i aconseguixin el seu propi desenvolupament.

Comerç injust

Cada dia consumim productes procedents dels racons més diversos del nostre planeta. A primera vista tots formem part d'un mercat global, però els seus beneficis no arriben a tots igual, hi ha guanyadors i perdedors.

A molts països del sud, els ingressos de milions de persones depenen de l'exportació del cotó, cacau, cafè, etc. que produeixen, però els preus que els paguen per aquests productes es decideixen molt lluny, en els despatxos de les grans empreses multinacionals que dirigeixen el comerç mundial.

La competitivitat i el màxim benefici econòmic són la norma, sense importar el cost social ni ecològic: pobresa, augment de les desigualtats i de l'exclusió, esgotament dels recursos naturals, contaminació...

Esglaons de justícia

En el comerç just intervenen quatre agents: els productors, els importadors, les botigues i els consumidors.

Els productors són famílies, cooperatives grans i petites, grups de dones o tallers per a minusvàlids. Són grups de població que, per raons econòmiques, geogràfiques, manca d'experiència o de recursos, no tenen accés directe al mercat o, en cas de tenir-lo, no obtenen un preu suficient per mantenir-se. La majoria d'articles provenen de les zones més pobres d'Amèrica Llatina, Àfrica i Àsia.

Els importadors són les organitzacions que compren directament als productors, són l'esglaó entre el productor i la botiga: garanteixen la procedència dels articles i les condicions de pagament als productors; assessoren els productors sobre el desenvolupament de nous productes, què han de fer per adaptar-se al gust dels consumidors i les legislacions dels diferents països; i proporcionen a les botigues informació sobre els productors i els seus productes.

Nom i cognoms: _____

Les botigues, a més de ser els punts de venda, promouen activitats de sensibilització per denunciar les situacions d'injustícia; de difusió per donar a conèixer el comerç just; i campanyes de pressió per promoure els canvis necessaris als polítics i empresaris per posar fi a les condicions d'explotació.

Els consumidors són l'esglaó final dins la cadena de producció i comercialització. El fet de triar uns productes i refusar-ne uns altres, el fet de mostrar interès per les condicions en què s'han elaborat, contribueix a un consum responsable.

Principis de justícia del Comerç Just

1. Condicions de treball i salaris justos.
2. No al treball infantil.
3. Igualtat home-dona.
4. Organitzacions democràtiques.
5. Beneficis destinats a millores socials.
6. Compromís comercial a llarg termini.
7. Producció ecològica.

Productes a preu just

La varietat d'articles en el Comerç Just és cada vegada més gran: cafè, xocolata, te, sucre, melmelades, galetes, rom, mel, bijuteria, marroquineria, articles per a la llar, per a la cuina, cistells, joguines, pilotes de futbol, mòbils, jocs de taula, bosses, objectes decoratius, espelmes, material de papereria, roba...

Un preu just ha de cobrir tots els costos de producció, permetre als productors tenir una vida digna i reservar un marge per a fins socials: educació, salut, habitatge.

Campanyes

Roba neta

Es tracta d'una iniciativa internacional destinada a conscienciar els consumidors sobre les propostes del Comerç Just i el consum responsable, i reclamar que les empreses tèxtils i de material esportiu que confeccionen els seus productes al Tercer Món respectin els drets humans i laborals dels treballadors d'aquests països.

El bon cafè és bo per a tothom

Aquesta campanya busca aconseguir que els diferents cafès produïts, importats i venuts sota els principis del Comerç Just estiguin presents a les màquines dispensadores, botigues i supermercats de Catalunya.

Nom i cognoms: _____

1 Contesta les preguntes següents:

a) Què reclama i promou el Comerç Just?

_____

b) Quins productes es troben a les botigues de Comerç Just?

_____

c) Què són els productors?

_____

d) Què proporcionen els importadors a les botigues?

_____

e) En quins tres aspectes es destinen els beneficis per a fins socials?

_____

2 Pensa bé el significat de cada concepte i situa'l en el lloc que li correspon:

desenvolupament ▪ beneficis per a fins socials ▪ treball infantil ▪ salari
suficient ▪ contaminació ▪ esgotament dels recursos naturals ▪
condicions de treball dignes ▪ competitivitat ▪ igualtat home/dona ▪
producció ecològica

Comerç just	Comerç injust

Nom i cognoms: _____

 Explica qui creus que són els perdedors i qui els guanyadors a què es refereix la lectura.

 Pensa i contesta:

■ Et sembla que realment hi ha comerç injust tal i com es diu en la lectura? Per què?

■ Creus que som prou responsables en el consum? Què podries fer tu per ser un consumidor més responsable?

 Has pensat mai d'on vénen els productes que compres i com s'han fet? Explica en què consisteix la campanya "Roba neta" i si et sembla una bona idea.

Nom i cognoms: _____

LA RUTA DE LA SEDA

Un secret molt ben guardat

Tant el cuc de seda com el seu aliment, la morera blanca, eren indígenes de la Xina. Els xinesos van començar a filar i a teixir la seda fa milers d'anys. Molt aviat, també van aprendre a criar els cucs de seda i a obtenir-ne el fil. De tot aquest procés se'n diu sericicultura. Les restes de seda més antigues que es coneixen tenen gairebé cinc mil anys.

A mesura que l'imperi xinès creixia, la sericicultura i l'art de teixir la seda es van anar estenent i perfeccionant. Es va acabar produint en grans quantitats i era tan apreciada que no tan sols s'utilitzava per fer-ne vestits, ornaments i altres peces de roba, sinó també com a moneda, fins i tot per pagar impostos.

De mica en mica, els teixits de seda es van escampar des de la Xina per tot Àsia. Amb seda s'obsequiaven els sobirans dels regnes aliats; amb seda es compraven els cavalls als pobles nòmades del nord; amb seda es pagaven els articles que venien dels altres regnes i països de l'oest, alguns tan llunyans i desconeguts com el Da Qin, el nom que les cròniques xineses donaven a l'Imperi Romà, del qual no sabien pas gran cosa, igual que els romans sabien molt poca cosa dels seres, els habitants d'unes terres remotes que hi havia cap a l'Orient, de les quals un dia els va arribar un teixit extraordinari: el sericum, la seda.

Però l'obtenció de la seda va ser un secret que els xinesos van guardar gelosament durant segles.

Durant tota l'època antiga i l'Edat Mitjana, els intercanvis comercials entre Orient i Occident es van fer principalment per terra. També s'utilitzava el transport marítim, però era molt més insegur. Hi havia una xarxa de camins que travessaven l'Àsia de punta a punta, que arribaven fins a l'Índia, l'Aràbia, l'Egipte, el mar Negre... i unien regnes petits i grans, oasis, ciutats i ports. Vorejaven grans deserts, cadenes de muntanyes imponents, havien de travessar rius cabalosos i colls a milers de metres d'altitud. Per aquestes rutes, els articles passaven de mà en mà. Mercaders i traginers els portaven fins a la frontera del seu país o una mica més enllà, els canviaven per altres articles i se'n tornaven. També s'organitzaven grans caravanes, que feien rutes molt més llargues. Els viatges duraven mesos, de vegades anys.

Es transportaven sobretot articles de luxe, que pesen poc, fan poc embalum i es poden vendre cars: seda, és clar, però també teixits de cotó i de llana, ivori i closca de tortuga de l'Àfrica, encens i mirra del sud de l'Aràbia, corall del Mediterrani, perles i pedres precioses, pebre i altres espècies, substàncies aromàtiques, que es feien servir per fabricar perfums i medicines... Per aquests mateixos camins es van difondre religions, com el budisme i més endavant l'islamisme, i invents tan importants com el paper, i contes, històries i llegendes, que un dia s'aplegarien en llibres com *Les mil i una nits*

Nom i cognoms: _____

Un teixit de luxe

La seda era un teixit tan apreciat que la gent rica s'hi gastava veritables fortunes i sembla que no en tenien mai prou. De mica en mica, els secrets de la seda es van anar escapant de la Xina. Pobles de l'Índia, del Tibet, de l'Àsia Central, de Pèrsia, Corea o el Japó, que eren bons teixidors d'altres fibres, com la llana o el cotó, van aprendre a teixir la seda. Però encara havien de comprar el fil als xinesos, que tenien estrictament prohibit treure del país ous de cuc de seda i llavors de morera. Finalment, però, fins i tot aquest darrer obstacle va ser vençut. També l'Imperi Bizantí va acabar sent un productor important de teixits de seda, i al principi de l'Edat Mitjana, amb l'expansió de l'Islam, la sericicultura va arribar a altres llocs del Mediterrani, com ara Sicília i d'aquí a altres ciutats. Però van haver de continuar comprant fil de seda a la Xina, perquè no en produïen prou.

Avui el món dels teixits ha canviat molt, però la seda conserva encara totes aquelles qualitats que la fan tan especial.

Com s'obté la seda

El cuc de seda (*Bombyx mori*), és una larva que s'alimenta de les fulles de la morera blanca (*Morus alba*). Fa milers d'anys, els xinesos van començar a criar-lo i a fer tot el procés per obtenir-ne el fil, un procés que dura prop d'un any.

Les papallones ponen centenars d'ous, petits com el cap d'una agulla.

Els ous reposen deu mesos, cinc en calent i cinc en fred.

Després tornaran a necessitar deu o dotze dies d'escalfor i humitat perquè en surtin els cucs.

De l'ou en surt una larva minúscula, que acabarà pesant deu mil vegades més, a força de menjar fulles de morera fetes a trossets.

Al cap d'unes cinc setmanes la larva comença a teixir un capoll amb la bava que secreta.

Acabat el capoll, es converteix en crisàlide i s'adorm deu o dotze dies.

Abans que es desperti convertida en papallona i que trenqui el fil per sortir, l'ofeguen amb aigua bullent o aire calent. Només deixen que surtin unes quantes papallones, perquè puguin ous i comencin un nou cicle.

Després es pentina el capoll per trobar el cap del fil i poder-lo descarregar (se'n diu debanar). S'estiren junts els fils d'uns quants capolls i així s'obté la seda, que s'enrotlla en madeixes o flocs i es deixa a punt per tenyir-lo, teixir-lo...

De cada capoll se'n treu un fil de 600 a 2.000 metres de llargada.

MERCE CANELA. «La ruta de la seda», dins *Cavall Fort*

Nom i cognoms: _____

 Contesta aquestes preguntes:

a) Què és la sericicultura? Qui la va descobrir?

_____

b) Per què era tan apreciada la seda?

_____

c) Quins productes es transportaven a través de la ruta de la seda?

_____

d) Què van prohibir els xinesos per continuar sent els únics productors de fils de seda?

_____

e) Quin va ser el primer punt europeu per on va entrar la seda?

_____

 Completa aquestes frases per resumir el cicle del cuc de seda:

a) Les papallones _____

b) Els ous reposen _____ i després _____

c) De l'ou en surt _____

d) Al cap de cinc setmanes _____

e) Acabat el capoll _____

f) Quan surt la papallona _____

Nom i cognoms: _____

1 Quin tipus de text creus que és la lectura que has fet? Raona la teva resposta.

- Relat fantàstic
- Relat realista

---

2 Pensa i opina:

- Els viatges de les caravanes de la ruta de la seda duraven mesos, de vegades anys. Per què creus que els productes que transportaven eren considerats de luxe? A qui anaven destinats?

- Et sembla que actualment també hi ha algun producte que trigui tant a arribar? Per que?

---

3 Llegeix altra vegada el procés que se segueix per obtenir la seda i digues què et sembla.

Nom i cognoms: _____

PARÍS-DAKAR

Immaïl havia estat tota la tarda caminant cap allà on el sol es pon. Amed i Onair li havien dit que si caminava tota la tarda acabaria trobant les marques que els estrangers deixaven a la sorra. Ells els havien vistos, els estrangers. Anaven amb unes màquines de ferro que feien molt de soroll i molta pols. N'hi havia de molt grosses amb quatre rodes, i n'hi havia d'altres de més primes que només tenien dues rodes.

Ell, al matí, ho havia preguntat al seu pare:

—Pare, és cert això que diuen Amed i Onair, que hi ha uns estrangers que van dalt d'unies màquines grogues i que fan molt de soroll? —I el pare li havia respost:

—Sí, però és igual, no els podem vendre res, perquè nosaltres no tenim res per vendre.

Immaïl va continuar caminant fins que va descobrir al lluny les marques d'unies roderes entre les dunes. Es va posar molt content, ho havia trobat, els estrangers que corrien pel desert passaven per allà. Hi va anar.

Es va estar molta estona agenollat mirant i passant el dit per aquells estranys senyals. Com serien les màquines dels estrangers?

Després es va esperar assegut enmig d'aquelles onades de sorra fins que tot el desert va agafar el to vermell de la posta.

Tot d'una es va posar dret. Li havia semblat sentir un soroll molt llunyà que s'acostava. Va córrer a enfilem-se en una de les dunes i des d'allà va veure que una màquina quadrada s'acostava com un llampec. El seu primer instint va ser amagar-se, però no ho va fer. Amed i Onair havien vist els estrangers i deien que no feien cap mal, al contrari, encara regalaven coses.

La màquina groga anava seguint les roderes que altres màquines havien deixat abans, i va passar a uns vint metres d'on Immaïl la mirava bocabadat.

De cop aquella cosa es va aturar. Des de dintre, un home va treure el cap per la finestra i va mirar l'Immaïl. Llavors va recular fins a prop del nen i es va aturar de nou.

En va baixar un home alt, vestit amb una roba blanca molt estranya, i que duia els cabells llargs i del color de la sorra. Va mirar-se l'Immaïl, li va somriure, després va assenyalar cap endavant i va dir una cosa.

L'Immaïl, però, no va entendre res del que deia aquell estranger i va callar. L'home dels cabells com la sorra va tornar a insistir, aquest cop parlant molt a poc a poc i assenyalant diverses vegades cap endavant, cap a la dreta i cap a l'esquerra.

Però Immaïl no l'entenia de res. Què volia saber l'estranger? On tenien ells instal·lades les tendes? On hi havia el pou d'aigua d'Al Oün? On es trobaven les roses del desert més boniques? On feia el cau el fennec? O on va morir de set el seu camellet petit?

Nom i cognoms: _____

Finalment l'home estranger, veient que no s'enteniien, va deixar de preguntar-li coses, i sense parar de parlar va tornar a la seva màquina.

Aleshores se la va mirar, després li va obrir una tapa grossa que tenia al davant i va fer una exclamació. A continuació va treure una caixa de ferro que brillava i la va abocar en un forat de la màquina. Immaïl va veure que en sortia un líquid negre i espès. Quan a dins de la caixa que brillava ja no quedava ni una sola gota d'aquell líquid, l'estranger va llençar la caixa enmig de la sorra i va pujar altre cop a la màquina.

Immaïl va mirar la caixa que brillava entre la sorra i no va comprendre per què l'estranger no la recollia. Aquella caixa metàl·lica, ben neta, podia servir per a moltes coses: per portar aigua, o per guardar la llet de la cabra, o els dàtils... ¿Com era possible que la llencés si era tan útil?... No podia ser.

Va córrer a recollir-la i la va portar a l'estranger perquè no se l'oblidés. Però aquest va riure, i, ajudant-se amb signes fets amb les mans, li va fer entendre que ja no la volia, que se la podia quedar ell. Després va saludar-lo amb la mà i va desaparèixer, entre el soroll i la pols, a dins de la seva màquina groga.

Immaïl es va quedar dret mirant l'horitzó, per allà on havia desaparegut aquell home dels cabells de color de la sorra. En acabat va abraçar ben fort aquella llauna buida. Era seva, l'estranger la hi havia donada. Era seva.

Immaïl mai no havia tingut res que fos seu, i ara ja tenia una cosa, la primera. Estava contentíssim...

Però també Immaïl havia començat a comprendre les coses que encara no tenia i que gairebé segur que no tindria mai.

Aquell dia Immaïl, havia començat a ser un dels nens més pobres de la terra.

ENRIC LARREULA: *Contes per a un món millor*

Nom i cognoms: _____

1 Contesta aquestes preguntes:

a) On passa l'acció? _____

_____

b) Què són les màquines de ferro? _____

_____

c) Què és la caixa de ferro que brilla? Què conté? _____

_____

d) Per a quines coses creu l'Immaïl que pot servir la caixa metàl·lica buida?

_____

2 Explica el que creus que està preguntant l'home estranger a l'Immaïl. Raona la teva resposta.

_____

_____

_____

_____

3 Descriu l'Immaïl tal i com te l'imagines:

_____

_____

_____

_____

Nom i cognoms: _____

17.4 Pensa i opina:

- Creus que l'Immaïl sense tenir res se sentia pobre abans de conèixer els homes estrangers? Per què?

- Per què creus que el text diu que l'Immaïl comença a ser un dels nens més pobres de la terra? Hi estàs d'acord?

17.5 Aquestes frases resumeixen la història de l'Immaïl, però hi ha alguns errors. Corregeix el que calgui:

- a) Immaïl havia caminat tot el matí cap on el sol es lleva, per veure els estrangers.

- b) La màquina vermella es va aturar i en va baixar un home alt que duia els cabells curts i del color del carbó.

- c) L'home estranger va treure una caixa de fusta que brillava i, després d'abocar-la en un forat de la màquina, va llençar-la enmig del mar.

- d) L'Immaïl va abraçar aquella llauna plena que ara era seva i va comprendre que era un dels nens més rics de la terra.

A la Rosalia li agradava un nen de la classe, en Santi. Quan el veia entrar es posava vermell i quan li tocava estar al seu costat a classe de gimnàstica el mirava de reüll i pensava: És tan ben plantat...!

No s'atrevia a dir res a ningú perquè no se'n riguessin, però per altra banda estava desitjant saber si a en Santi li agradava ella, encara que fos una miqueta.

Un dia va engegar el canal Club Super Tres i va sentir aquestes paraules: "Ja ho sabeu... si voleu saber si ell o ella us estima, feu servir el truc de la margarida...". I no va dir res més perquè el programa s'estava acabant.

"Quin deu ser el truc de la Margarida? -es preguntava la Rosalia-, és una senyora o una flor?"

Fins que un dia a classe de naturals va trobar la resposta que esperava, una resposta doble...

La professora va portar roses, clavells i margarides perquè estudiessin les parts d'una flor i quan van arribar a les margarides va preguntar: "algú sap què es fa amb les margarides?" I quina sorpresa es va endur la Rosalia quan en Santi es va aixecar i va dir: "Jo, jo ho sé".

I en Santi va sortir a la pissarra, va agafar la margarida i va començar a arrencar pètals dient: "m'estima, no m'estima, m'estima, no m'estima...", fins que va arribar a l'últim i mirant la Rosalia va dir: "M'estima...! Viscaaaaaa!"

I la Rosalia, que gairebé no va poder resistir l'emoció, va descobrir així dos secrets al mateix temps.

- PREGUNTES LITERALS

1. Quines flors va portar la mestra?

- A. clavells, margarides i roses
- B. roses, clavells i rosàlies
- C. tulipes, roses i clavells

2. Qui sap el truc de la margarida?

- A. La Rosalia
- B. El Santi
- C. La Margarida

3. Per què la Rosalia no s'assabenta del truc de la margarida?

- A. Perquè havia de fer els deures de Naturals
- B. Perquè quan va encendre la tele ja s'estava acabant el programa.
- C. Perquè va apagar la tele abans de que ho expliquessin.

- PREGUNTES INTERPRETATIVES O INFERENCIALS

4. A què es referia la Rosalia quan pensava: És tan ben plantat...!
  - A. Que se li enganxaven les sabates a terra
  - B. Que era molt guapo
  - C. Que era molt alt
5. Quins són els dos secrets que finalment ha descobert la Rosalia?
  - A. Que la Margarida l'estima i conèixer el truc
  - B. Que el Santi l'estima i les parts de la flor
  - C. Conèixer el truc de la margarida i que el Santi l'estima
6. Qui és l'amor d'en Santi?
  - A. La Margarida
  - B. La Rosalia
  - C. La Rosa

- PREGUNTES REFLEXIVES

7. Si a l'últim pètal hagués sortit: No m'estima...
  - A. En Santi s'hagués posat trist perquè li agrada la Rosalia
  - B. En Santi hagués dit: "Visca", perquè no estima la Rosalia
  - C. En Santi s'hagués quedat igual perquè li agrada una altra nena
8. " *Quin deu ser el truc de la Margarida?- es preguntava la Rosalia*"
Per què en aquest cas el nom margarida l'autor l'escriu en majúscula?
  - A. Perquè la Rosalia creu que es tracta d'una dona
  - B. Perquè la Rosalia no sap si es tracta d'una flor o una dona
  - C. Perquè la Rosalia té clar que es tracta d'una flor
9. Què opines del truc de la margarida?
  - A. Que sempre diu la veritat
  - B. Que és un joc i no cal prendre-se'l seriosament

L'Aristòtil era un home sense feina. Durant molts anys havia estat mestre d'escola i la veritat és que havia arribat a ser molt estimat pels seus alumnes. Però, ara, que tot passava per la informàtica i la robòtica, semblava que no hi havia feina per a un savi com ell, que llegia els antics filòsofs grecs i els historiadors llatins, i els poetes catalans del segle XV, però que, despistat com era, encara no havia après a enviar un correu electrònic o a entendre's amb un videojoc. No era pas un vell xaruc, és cert, però tampoc era un noi de la primera volada. Ara que ja no li deixaven transmetre la seva saviesa als mes joves, s'havia abandonat a una vida de rodamón, sempre d'un cantó a l'altre, avui dormint sota una alzina i demà sota una figuera, avui esmorzant un rosegó de pa i demà una poma macada: és clar que d'aquesta manera havia d'estar sec a l'estiu i magre a l'hivern, que diuen, però vivia en pau amb ell mateix i amb la resta del món, i doncs era tan feliç com es pugui ser en aquesta vida.

Aristòtil entre les escombraries, de Miquel Desclot (La Galera)

→ Respon les preguntes següents:

1. Quina havia estat la professió de l'Aristòtil? De quines assignatures?

.....
.....

2. Per quin motiu va haver de deixar la seva feina?

.....
.....

3. Consideres justa la situació de l'Aristòtil? Per què?

.....
.....
.....
.....

4. Pel context imagina què vol dir?

Vell xaruc: .....

.....

Noi de la primera volada: .....

.....

Vida de rodamón: .....

.....

Rosegó de pa: .....

.....

Poma macada: .....

.....

5. Creus que l'Aristòtil era feliç amb la vida que portava? Argumenta-ho.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

L'òpal: una gemma maleïda

L'òpal és un mineral bastant comú però amb la particularitat que algunes de les seves varietats són gemmes amb molta tradició i al mateix temps molt preuades.

Curiosament, mentre que en algunes cultures occidentals es considera portador de malastrugança, les orientals creuen que afavoreix la bona sort.

La seva composició (silici i oxigen) el fa molt proper al quars i, de fet, els exemplars massius dels dos minerals no sempre són senzills de diferenciar. Respecte al quars, però, té dues diferències fonamentals: l'estructura, que és molt desordenada, i el fet que conté molècules d'aigua. L'òpal es pot presentar de formes molt diverses. Sempre és massiu (no forma cristalls), però la seva coloració permet diferenciar diverses varietats, des de la més vulgar (resinita) fins a la transparent i incolora (hialita) i a les més acolorides com l'òpal de foc, de tons vermells o ataronjats, i l'òpal noble, amb fantàstics canvis de color: del verd al blau, passant pel vermell, el taronja i el groc, tot en un mateix exemplar. Alguns òpals de coloració i bellesa excepcional entre les varietats noble i de foc són gemmes molt preuades que es tallen facetades (les més transparents) o en caboixó. S'han trobat òpals treballats en cultures antiquíssimes de tot el món, i és una de les poques gemmes conegudes des del temps remot.

Una varietat de poc valor però molt curiosa és el menilit. Aquesta varietat d'òpal forma nòduls arrodonits en l'interior de les roques. Aquests nòduls poden originar formes antropomorfes (formes humanes), zoomorfes (formes animals) i altres formes curioses que recorden aparells o coses (forma de cor, de cafetera, de casa...). Alguns dels menilits més curiosos coneguts s'han trobat en abundància a Caldes de Malavella, en l'anomenat Turó dels Ninots, que va rebre el nom perquè els vilatans, que trobaven el mineral en abundància, en llaurar o obrint camins i marges, anomenaven «ninots» les curioses i diverses formes en què aquest es presentava. A més a més de Caldes de Malavella, també s'esmenta l'òpal a Aiguafreda (riera de l'Avencó) i a Montcada i Reixach (Vallès Occidental); a Darnius (Alt Empordà); Osó i Sils (la Selva), i a Bellmunt del Priorat (Priorat). A Barcelona ciutat s'ha trobat òpal de la varietat hialita a la muntanya de Montjuïc, sobretot als vessants que donen al port (Miramar i Mirador de l'Alcalde). Tot i que l'òpal és una espècie comuna que es troba pràcticament arreu del món, Austràlia és, sens dubte, el país que ha proporcionat, i proporciona, els millors exemplars coneguts. Els òpals de gran qualitat són a les províncies que Queensland i Nova Gales del Sud (Austràlia), on es troben els famosos òpals negres, que reben aquest nom no pel seu color, que és molt virolat, sinó per la roca on es troben. L'òpal va originar en la segona meitat del segle XIX i sobretot a partir de 1900, en què els preus van pujar considerablement, l'arribada de tota mena de buscadors i minaires atrets per la cobdícia i les possibilitats d'aventura que aquell nou món els oferia. Isabel Gray, l'any 1900 va instal·lar un hotel i una botiga en el llogarret d'Eulo, al bell mig dels camps d'òpals de Queensland. Era l'única dona en aquell immens territori desolat i va arribar a ser la veritable propietària de tota la regió. Coneguda com la Reina d'Eulo, va arribar a posseir la col·lecció d'òpals més bella del món. Un bon dia, i de cop i volta, tant ella com la seva fabulosa col·lecció van desaparèixer sense que des d'aleshores se n'hagi sabut res més.

Cavall Fort, núm. 1077. (Adaptació).

1. De què està format l'òpal?

---

2. Quins tipus d'òpals són els més valuosos.

---

3. Per què hi ha un indret a Caldes de Malavella que s'anomena el *Turó dels Ninots*?

---

4. Contesta:

- Per què hi va haver tanta gent que va fer cap a Austràlia vers l'any 1900?

- Per què es va fer famosa Isabel Gray?

- Què li va passar?

---

5. D'on diries que s'ha extret la lectura que has llegit?

- D'una enciclopèdia.
- D'una revista de divulgació.
- D'un llibre especialitzat.
- D'una novel·la d'aventures.

Competència lingüística en llengua catalana 6è

S'avalua la comprensió escrita i l'expressió escrita

TEXT 1

*He anat al forn de la
cantonada a comprar
croissants per esmorzar.
Ara torno.*

Cristina.

ARA TORNO

S'havia despertat aviat, més que de costum fins i tot. Al pis regnava un silenci absolut. Els pares devien haver tornat molt tard. Ella no els havia sentit pas. Va romancejar una estona al llit, sense saber ben bé què fer. Després es va llevar i va anar a la cuina a buscar alguna cosa per esmorzar. No hi havia res. La tarda abans no havien pensat a comprar pa ni els acostumats croissants. La Cristina va sospirar resignada: hauria d'esperar que els pares es despertessin!

Al cap de mitja hora estava ben avorrida i l'estómac començava a queixar-se de gana. Es veia que els pares en tenien per estona: de fet, ben just eren les vuit. Llavors va tenir la pensada. Algun cop ja havia anat tota sola fins al forn de la cantonada: no calia ni tan sols creuar el carrer. El portamonedes de la mare era allà, al menjador, damunt d'una butaca. El va obrir i va veure que gairebé no li quedava cap moneda i el bitllet més petit que tenia era de cinquanta euros. Seria qüestió d'anar amb compte de no perdre'l.

Va arrencar un full del bloc de notes que hi havia al costat del telèfon i va deixar el missatge. Així, si es despertaven mentre ella era fora, no passarien ànsia. Total, era un moment.

Amb cura de no fer soroll, va sortir a l'escala i va tancar la porta darrere seu. Quan ho va haver fet, es va adonar que s'havia deixat la clau a dins. Quina badada! Ara, quan tornés, els hauria de fer llevar per força. Bé, ja no tenia remei.

Mercè Canela, *Ara torno*

Tipus de text: narratiu

Resum del text: Descriu el despertar de la Cristina i les seves primeres activitats al matí.

ÍTEMS DE COMPRESIÓ LECTORA

• Obtenció d'informació

En aquestes preguntes l'alumnat ha de localitzar, detectar i recuperar informació explícita en el text. Ha d'entendre informació i les idees rellevants i no rellevants explícites en el text.

9/2 1. On és el bloc de notes?

- Al costat del llit..... 1
- A la cuina..... 2
- Damunt d'una butaca..... 3
- A la vora del telèfon..... 4

L'alumnat ha de localitzar informació explícita en el tercer paràgraf.

2. La Cristina s'ha despertat...

- d'hora..... 1
- a l'hora habitual..... 2
- més tard que de costum..... 3
- molt tard..... 4

L'alumnat ha d'entendre informació rellevant explícita i no literal a l'inici del primer paràgraf. Les opcions de resposta inclouen sinònims.

• Interpretació

A les preguntes d'interpretació l'alumnat ha de fer inferències directes a partir del context i dels coneixements previs, inferir el significat d'un terme o d'una expressió a partir del context i dels coneixements previs, reorganitzar la informació d'un text i comprendre i interpretar el sentit global d'un text.

1. On és el forn?

- Al mateix edifici..... 1
- A la vora de casa..... 2
- Lluny de casa..... 3
- El text no ho diu..... 4

L'alumnat ha de fer una inferència a partir del context

2. La Cristina havia d'anar amb compte de no perdre el bitllet de 50 euros perquè...

- el volia tornar a la mare..... 1
- 50 euros són pocs diners..... 2
- 50 euros són molts diners..... 3
- no volia tornar a casa a buscar més diners..... 4

L'alumnat ha de fer una inferència a partir del context i dels coneixements previs.

3. La frase "Va romancejar una estona al llit" vol dir que es va...

- despistar..... 1
- entretenir..... 2
- alterar..... 3
- adormir..... 4

L'alumnat ha d'inferir el significat d'una expressió a partir del context i dels coneixements previs.

4. A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb unes lletres (A, B, C, D). Segons el text, quin és l'ordre correcte en què passen els fets?

A. La Cristina no troba ni pa ni croissants a la cuina.	B. La Cristina obre la porta i surt a l'escala.	C. La Cristina decideix anar al forn.	D. La Cristina deixa un missatge als seus pares.
---	---	---	--

- A → C → D → B ..... ①
 D → B → A → C 2
 B → A → C → D 3
 C → D → B → A 4

L'alumne ha de reorganitzar la informació i col·locar en l'ordre correcte unes accions desordenades.

5. La Cristina és una nena...
 covarda 1
 poruga 2
 sorollosa 3
 espavilada ..... ④

L'alumnat ha d'assolir una comprensió àmplia: ha de reconèixer un tret important del caràcter de la protagonista.

ÍTEMS D'EXPRESSIONI ESCRITA

• Lèxic

L'alumnat ha de reconèixer el significat d'un terme o d'una expressió del text.

1. En el text surt la paraula "butaca", que és un moble que serveix per seure. Quin d'aquests mobles NO és un seient?

- Cadira 1
 Tamboret 2
 Balanci 3
 Bufet 4

L'alumnat ha de reconèixer el significat de diverses paraules i saber si s'utilitzen per seure o no.

• Morfosintaxi

L'alumnat ha de reconèixer l'estructura gramatical correcta d'una frase senzilla, els nexes gramaticals en una frase coordinada o subordinada senzilla i la puntuació correcta d'una frase breu.

1. Marca la paraula més adient per completar la frase:

CS

1) ON ES CONEIXEN ELS DOS PROTAGONISTES DE LA HISTÒRIA?

2) QUINS ESTATS TERAN ELS PERSONATGES DE LA HISTÒRIA?

3) QUINES SÓN LES AFICCIONS DELS PROTAGONISTES?

4) POSA UN TÍTOL ALTERNATIU AL TEXT SEGONS EL SEU CONTEXT.

5) PER QUÈ CREUS QUE EL TEXT ENS COMPARA EN MIGUEL I EN RICARD?

Subvencionat per

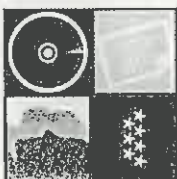
MINISTERIO
DE INDUSTRIA, TURISMO
Y COMERCIO

Patrocinat per

AGENCIA
ESPAÑOLA DE
PROTECCION
DE DATOS

En col·laboració amb

Agencia de Protección de Datos
de la Comunidad de Madrid

apdcat

Agencia Madrileña de Protección de Datos

Datuak Babesteko
Euskal Bulegoa
Agencia Vasca de
Protección de Datos

CAJA MADRID
OBRA SOCIAL

eli

Comissió
de Llibertats
i Informàtica

Manual Pràctic
de 9 a 11 anys

Capítol 1

ELS PROTAGONISTES

Primerament, presentarem l'Alicia i el Miquel, dos companys d'escola que anirem coneixent de mica en mica i amb els quals plantejarem temes que de segur que t'interessen.

L'Alicia té 10 anys, és filla única i està a punt d'acabar 5è de primària. Cada tarda treu a passejar el seu gos, el Tobi, un setter irlandès preciós. Li va costar molt que els seus pares l'hi comprassin, i l'única manera d'aconseguir que no s'empiquin és col·laborar a casa en tot allò que pugui. Podríem dir que l'Alicia és una bona estudiant, però alguns dels seus companys de classe no saben com s'ho fa, perquè mai no es perd cap festa d'aniversari i, quan queden per anar al cinema o a fer una hamburguesa, ella sempre hi va.

El Miquel té 11 anys, està a punt d'acabar 6è de primària i tot el dia està pendent del que fa el seu germà gran, el Ricard, de 15 anys, que té a totes hores l'ordinador encès o els cascos posats per escoltar música. Se suposa que el germà gran ha de ser més responsable, però els pares del Ricard el renyen constantment perquè mai no fa cas del que li diuen i no estudia gens. El Miquel aprova sense problemes, però tothom li diu que podria treure millors notes.

Com els passa a totes les noies i tots els nois, quan els protagonistes de la nostra història eren petits els agradaven uns jocs que, amb el pas del temps, han anat canviant. De petits tots dos tenien Tamagotchis i, en canvi, ara juguen amb l'ordinador; les coses han canviat. Abans jugaven amb cotxes que feien voltes a un circuit, ara les curses les fan al videojoc. Però a cada edat s'ho han passat bé amb el joc que tenien, igual que tu.

Ara, el que més li agrada fer a l'Alicia és escoltar música a l'MP3 i, com deïem, passejar el gos. Al Miquel, el que més li agrada és ficar-se al Messenger (programa de missatgeria instantània) per posar-se en contacte amb els seus companys i amb els del seu germà, que a l'escola no li fan cas perquè és més petit, però a través del Messenger és diferent.

TU QUÈ HI FARIES?

Per començar aquesta secció et plantejarem un exercici molt senzill. Imagina't que has d'acompanyar els teus pares a un viatge de feina molt important i t'has d'estar un mes, trenta dies!, en un lloc on no coneixes ningú, i en el qual no tindràs connexió a Internet, però et pots emportar per entretenir-te un d'aquests tres jots. Quin triaries?

- A. Un ordinador (sense connexió a Internet) amb deu videojocs, un MP3 amb les teves cançons preferides ja enregistrades i una bicicleta.
- B. Un MP3 amb les teves cançons preferides ja enregistrades, els teus tres jocs de taula preferits i una bicicleta.
- C. Un ordinador (sense connexió a Internet) amb deu videojocs, un telèfon mòbil amb 50 euros per gastar en trucades o missatges i un DVD (disc de vídeo digital) amb les teves deu pel·lícules preferides.

ALGUNES DADES

Els resultats de l'estudi que hem elaborat t'ho expliquem a la introducció) diuen que la majoria de noies i nois de 9 a 11 anys prefereixen utilitzar l'ordinador i el telèfon mòbil, més que no pas l'MP3, l'MP4 o la càmera de fotos (el 74 % d'ús de l'ordinador davant el 43 % d'ús de l'MP3 o l'MP4).

EL CONSELL

Les tecnologies de la informació són bones, el que pot ser perjudicial és l'ús que en fem. De la mateixa manera que passa amb l'alimentació, el més sa pel que fa a l'oci és la varietat. L'ús abusiu d'una única activitat pot ser negatiu. A les properes pàgines aprofundirem en aquests temes.

Proposta de text expositiu i possibles preguntes del Cicle Superior

Preguntes sobre el text expositiu:

Tipus de pregunta 1:

D'on es coneixen els dos protagonistes de la història?

Quines edats tenen els personatges de la història?

Quines són les aficions dels protagonistes?

Tipus de pregunta 2 :

Posa un títol alternatiu al text segons el seu contingut

Tipus de pregunta 3:

Per què creus que el text ens compara en Miquel i en Ricard?

Devuelven un cuadro robado de Magritte por falta de comprador

'L'Olympia', valorado entre 3 y 4 millones, fue sacada de un museo a punta de pistola en 2009

C. P. SAN GREGORIO Bruselas - Público - 06/01/2012

El mercado negro de obras de arte también debe estar sufriendo la crisis económica o, al menos, ya no funciona como antes. Bélgica, cuna del surrealismo, ha vuelto a ser escenario de una historia que ni el propio André Bretón hubiese imaginado. Un cuadro de Magritte, *L'Olympia*, pintado en 1948 y valorado entre 3 y 4 millones de euros, ha sido devuelto, presuntamente por los ladrones, tras ser robado a punta de pistola hace dos años.

La tela, en la que aparece desnuda la esposa del pintor surrealista belga, fue robada en septiembre de 2009 de la casa-museo del maestro en la localidad de Jette, en el oeste de Bruselas.

Según informó la prensa belga, el Magritte había sido ofrecido dos semanas antes del robo a un experto corredor de arte, Janpiet Callens, quien asegura que los cacos no habían podido colocar la obra en el mercado negro. "Una persona que deseaba entregar la obra de arte se puso en contacto conmigo. La tela no podía venderse y prefirieron devolverla antes que dejarla que se deteriorase", dijo Callens. Así, el experto en arte se presentó ante la Policía con el cuadro bajo el brazo, una tela de 60 por 80 centímetros. Los ladrones continúan en paradero desconocido.

El gran número de robos de obras de arte en Bélgica, incluso por encargo, ha puesto al país en el punto de mira de la Policía internacional. El derecho belga no diferencia el robo de un cuadro de Dalí de una cadena de música Hi-Fi, que suponen la misma sanción al no considerarse el valor patrimonial un agravante. Y a diferencia de países como Francia, en Bélgica no se exige a los anticuarios un registro de las obras que transiten en sus tiendas, ni tampoco a los vendedores emitir a los compradores ningún documento que garantice el origen del objeto.

Data: _____ Nom: _____

COMPRESIÓ LECTORA

1. Qui va tornar el quadre?

- a. Creuen que els propis lladres   b. La policia   c. Una família

2. Digues una de les poblacions que pots trobar a l'oest de Brussel·les.

- a. Jette   b. Bèlgica   c. Amberes

3. Què vol dir: "No habían podido colocar la obra en el mercado negro"

- a. No havien venut el quadre de forma il·legal
b. No havien col·locat el quadre en un mercat de color negre
c. No havien col·locat el quadre en un lloc de quadres robats

4. Han trobat als lladres?

- a. Sí, a un prat desconegut   b. No   c. Sí, a un taller de reestructuració de quadres

5. A Bèlgica s'han robat molts quadres?

- a. Sí   b. No   c. A la notícia no ho posa

6. Què hi havia dibuixat al quadre?

- a. La dona de Magritte nua   b. La dona de Magritte ballant   c. La dona de Magritte llegint

7. Per què tornen el quadre?

- a. Perquè tenien por de perdre'l   b. Perquè ningú el comprava   c. Perquè mesurava 60X80cm

8. A Bèlgica, és imprescindible que un venedor informi al comprador de l'origen d'un objecte antic?

- a. No   b. A vegades   c. Sí

9. Creus que el senyor Callens va actuar correctament? Explica per què.

R:

10. Si tu fossis legislador, canviaries el dret belga que no diferencia el robatori d'un quadre del d'una cadena musical?

R:

Roban a plena luz del día un cuadro de Magritte

Los asaltantes sustraen del Museo René Magritte de Bruselas el cuadro 'Olympia' en apenas unos segundos

El cuadro *Olympia* de René Magritte, valorado en entre 3 y 4 millones de euros, fue robado esta mañana a plena luz del día por dos ladrones, uno de ellos armado con una pistola, en la casa-museo del pintor surrealista belga en Bruselas, según informó el Museo René Magritte en un comunicado.

El suceso se produjo a las 10 de la mañana cuando los empleados del museo comenzaron a recibir, como de costumbre y sin percibir nada anormal, a los primeros visitantes de la mañana: una pareja de japoneses que pagó su entrada antes de comenzar la visita en la planta baja. Unos minutos más tarde, llamaron a la puerta y una de las empleadas abrió, charló brevemente con un visitante de aspecto asiático que le preguntó en inglés si era ese el Museo Magritte y, tras dejarle entrar, se encontró de repente amenazada por un revólver. A continuación, el ladrón dejó entrar a un cómplice y la asistente que se acercó para cobrar las entradas se vio igualmente amenazada por el intruso. Luego los dos atracadores obligaron a las empleadas a tirarse al suelo antes de hacerse con el cuadro que estaba colgado en el salón. Una tercera empleada que estaba en la sala de exposiciones tuvo el tiempo justo de ver a uno de los bandidos saltar por la ventana. Después llamó a la policía pero ya era demasiado tarde. A los ladrones les bastaron 10 segundos para saltar la vitrina, descolgar el cuadro y huir. Un coche les esperaba fuera. La Policía, según el comunicado del museo, se presentó cinco minutos más tarde en el lugar de los hechos, un barrio tranquilo de la periferia de Bruselas donde pocos testigos vieron lo ocurrido.

La obra en cuestión mide 60x80 centímetros y fue pintada por Magritte en 1948 en su taller-comedor. La modelo es su mujer, Georgette, y *Olympia* ha sido expuesta con regularidad en importantes retrospectivas del artista belga pero llevaba varios años colgada en el salón de la que fue la casa del pintor.

El Museo René Magritte abrió sus puertas al público hace diez años y se puede visitar cinco días a la semana sin reserva previa. El apartamento del pintor en la planta baja fue reconstruido con gran parte del mobiliario original, pero no se puede acceder a las habitaciones, por lo que el visitante recorre la casa por el pasillo de la planta baja. En el piso de arriba se pueden ver una serie de obras que muestran la evolución artística y la vida privada de Magritte. *Olympia* es la única obra que está en la planta baja.

Por lo que respecta a las medidas de seguridad, el Museo está dotado de un sistema de doble alarma con un doble cierre de puertas. Durante el día la vigilancia está garantizada por el personal por lo que es "absolutamente imposible", recalca el Museo, entrar en las habitaciones del apartamento y por lo tanto acercarse al *Olympia*.

En todo caso, el Museo admite que el robo fue "demasiado rápido" como para que los sistemas de alarma pudieran avisar a la policía a tiempo y que los ladrones, que tenían experiencia en robos rápidos y sin dejar huella, iban camuflados con sombreros y postizos por lo que las cámaras no hubieran podido identificarlos. "Los malhechores visitaron probablemente varias veces antes de poner en marcha su plan", agrega el Museo tras reconocer que acaba de perder "el cuadro más bello de su colección".

Data: _____ Nom: _____

COMPRESIÓ LECTORA

1. Què vol dir que han robat el quadre "a plena luz del día"?

- a. Que feia un dia amb molta llum   b. Durant el dia   c. Durant la nit

2. Quin creus que és el millor moment del dia per robar un quadre? Argumenta la teva resposta.

R:

3. A quina hora aproximada obren el museu?

- a. A les 8h   b. A les 10h   c. A les 12h

4. Qui va presenciar el robatori?

- a. 3 empleades del museu   b. 3 empleades i una policia   c. Una parella de japonesos

5. Qui representava la persona del quadre Olympia?

- a. Una empleada del museu   b. La seva mare   c. La seva dona

6. A quin segle va pintar Olympia, René Magritte?

- a. XIX   b. XX   c. XXI

7. Quan s'ha de reservar entrada per anar al museu de Magritte?

- a. Tots els dies de la setmana   b. Cap dia   c. El cap de setmana

8. Quina part del museu no es pot visitar?

- a. La primera planta   b. El seu taller   c. Les habitacions

9. De quins sistemes de seguretat disposa el museu?

- a. De càmeres   b. De personal   c. Les dues respostes anteriors són correctes

10. Es creu que els lladres...

- a. ja havien visitat el museu   b. van anar per 1r cop al museu   c. es van equivocar de quadre

11. El quadre "Olympia" està valorat entre 3 o 4 milions d'euros. Què et sembla aquest preu?

R:

12. Per què et sembla que Magritte va fer un quadre dedicat a la seva dona?

R:

Nom ..... Data.....

La Vanguardia, 11 de maig de 2012

Madrid. (Agències / Redacció). - Les **temperatures** s'acostaran avui els **40 graus** en alguns punts del sud peninsular, amb màximes de 37 graus a Còrdova o 36 graus a Sevilla, segons la predicció de l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET), que ha activat l'alerta groga a Cadis per vent.

A **Catalunya**, el termòmetre se situarà a la costa entre els 22 i els 26 graus, al Pirineu entre els 23 i els 28 i a la resta entre els 27 i els 32, valors tots ells de ple estiu, especialment els que es registrin a l'interior i al prelitoral, informa Jordi Miralles. La calor anirà acompanyat de sol durant tota la jornada, encara que amb algunes excepcions. En punts de la costa nord i central apareixeran algunes boires o núvols baixos durant les primeres hores del dia i al Pirineu augmentaran els núvols aquesta tarda, sobretot en el més occidental. No es descarta alguna plugim a l'Alta Ribagorça i a la Val d'Aran.

Al terç nord peninsular els cels estaran ennuvolats o amb intervals ennuvolats i amb probabilitat de xàfec o tempestes localment moderats al Pirineu i febles a l'est de Galícia, Cantàbric, Alt Ebre, nord de Castella i Lleó, i Sistema Ibèric. A l'interior de la meitat nord peninsular, s'esperen intervals ennuvolats i cel poc ennuvolat o clar a la resta del país. També hi ha possibilitat de calitges a l'est de Canàries mentre que les temperatures experimentaran un moderat descens en el nord de Galícia i àrea cantàbrica, sense canvis o en lleuger ascens en la resta de la Península, Balears i Canàries. Els vents bufaran fluixos a moderats del nord-est al Cantàbric i amb algun interval de fort al litoral nord de Galícia i a les Canàries. Fluixos a moderats de l'est en els litorals del sud peninsular, sent forts a l'Estret i fluixos a la resta de la Península i Balears.

COMPRESIÓ DE LA LECTURA

1.- A quina zona d'Espanya farà més calor?

( ) A Catalunya

( ) A Andalusia

( ) Al País Basc

2.- A quina estació de l'any som avui?

.....

3.- Creus que és normal que faci tanta calor en aquesta època de l'any?

.....

4.- Segons l'article del diari quines temperatures tindrem avui a Molins de Rei?

.....

5.- A quina zona d'Espanya serà l'ambient més suau?

.....

6.- A quins llocs de Catalunya és possible que plougui avui?

.....

7.- Te'n recordes quina és la capital de l'Alta Ribagorça i la Val d'Aran?

.....

8.- Escribeu el nom de tres comunitats autònomes que estiguin tocant el Mediterrani.

.....

9.- Explica, amb un petit text d'unes cinc o sis línies, el que faries tu per tal de contribuir a evitar el canvi climàtic.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....